

פניני הדר

חודש תשרי {תשע"א}

גליון מס' 51

הארות והערות שנאמרו בשיעור הדר היומי בביה"כ "אליהו הנביא" שבזכות רוממה ירושלים

מסכת עבודה זרה כג - נא

המוחל שלא מחל!

שקדים בזול...

דבר העיון הימים! ירושלים לפני 40 שנה, ערב ראש השנה, מבקשת אשתו של ר' יעקב שילך לשוק מחנה יהודה לקנות דברים לחג, לקח 250 ₪ עלה באוטובוס של חברת "המקשר" כשהתקרבו לשוק, משך בחוט לסמן לנהג לעצור, הוא התקרב וראה משאית גדולה והרבה אנשים ממתניינים בתור הוא נעמד והמוכר צועק שקדים בזול! שקדים בזול! הוא חשב לעצמו הכי זול בשוק 50 ₪ וכאן מוכרים קילו 10 ₪ המתין וכשהגיע תורו ביקש מהמוכר 5 ק"ג לו 50 ₪ ק"ג לחמותו, ו10 ק"ג לפסח, סה"כ 25 ק"ג שילם את כל כספו ושב לביתו, אשתו התפלאה מדוע שב כל כך מהר הוא סיפר לה איזה הזדמנות נקרתה לפניו, כנראה הקב"ה השלים לו את הקצבה השנתית, אפי' שלא אוכלים שקדים בר"ה נשמור אותם לפסח, הוא עישר את השקדים ופתח אחד לאוכלו ומצאו ריק, וכך את השני והשלישי, הוא נבר בערימה והוציא שקד שרשרש, פתח אותו, ומצא בו כזה שקד קטן שצריך מגדלת לראות אותו, הוא הבין שנפל בפח אסף מהר את השקיות ובליבו תפילה שיגיע ויתפוס את הנוכל הוא מתקרב וראה עדיין את המוכר מכריז שקדים בזול, הוא לא התאפק וצעק גנב! נוכל! המוכר לא התייחס אולם ר' יענקלה צעק יותר חזק, מה הבעיה שלך בא נדבר בצורה מכובדת, אתה הונאת אותי מכרת לי קליפות במקום שקדים, שאל אותו המוכר בכמה אתה קונה ק"ג שקדים הכי זול בשוק? 50 ₪! השיב יענקלה והמוכר מסביר לו שבקילו יש חצי שקדים וחצי קליפות וזה אומר שק"ג קליפות עולה 25 ₪ ואני מכרתי לך 10 ₪ ק"ג קליפות אז אני הגנב!?

בימים הנוראים יש לנו הזדמנות להתפלל ולבקש מהקב"ה והקב"ה שולח, השאלה מה אנו מבקשים, חיים ליהנות ולבלות זה קליפות! אם נבקש חיים של תורה שזה הפירות הקב"ה יתן לנו גם את הקליפות. אשריכם לומדי הדר היומי הקונים קניין עוצמתי לעצמם דף ועוד דף מסכת אחרי מסכת פירות מתוקים ובדאי הקב"ה ישלח להם גם את הברכה הגשמית לשנה הבאה עלינו לטובה אמן ואמן! (המגיד הרה"צ ר' שלום שבדון זצ"ל)

השיעור בדר היומי נמסר

ע"י הרב אהרן בן אדיבה שליט"א

מייד ערב בשעה 20:15 לאחר תפילת ערבית, בביה"כ אליהו הנביא רח' פתח תקווה 1 שכונת רוממה

מעשה באדם שבהיותו ילד הביא חברו לכיתה סכום כסף והניח בתיק האוכל, וכל הזמן שם עין על התיק, בהפסקה יצא לרגע מהכיתה ושב וגילה שנעלם הכסף מהתיק, מיד דיווח זאת למלמד את אשר אירע, והמלמד כינס את כל ילדי הכיתה ואמר להם אתם לא תצאו עד שבסוף היום יושב הכסף, התלמידים סיכמו שיהיה יבדוק בתיקים, ואכן נמצא הכסף בתיק של הילד הכי צדיק, הרב הבין שילד אחר גנב והניח בתיק חברו, אולם השם "יוסי הגנב" נדבק לילד הצדיק בכל מקום שחלף, הימים חלפו הילדים גרלו ונישאו ונחיו אבות לילדים, יום אחד מצלצל הטלפון בביתו של יוסי, שלום אני הברך מהכיתה, לפני 25 שנה אני גנבתי את הכסף ושמתו בתיקך וחשדו בך לחינם סלח לי! "אשתי חולה" ועשיתי חשבון נפש, "סליחה" ..אני סולח השיב יוסי והטלפון נותק, הגנב התאלמן וכשבא לחינשא שנית, התקשר ליוסי וביקש שיבוא לשמחתו ובוזה יורכה שמחל לו באמת, יוסי אמר לו אם אתה רוצה באמת שאמחל לך תשלם לי 5 אלף דולר. ויש לדרון אם יכול לתבוע כיון שכבר אמר בעבר שמחל. (תשובה תניתן בגיליון הבא) חוו את דעתכם בנידון לפקס 02-5817174

(א) דף כג. **מנצח:** חטופי מבצע "אנטבה".

נתבאר בגמ' האשה שנחבשה בידי עובדי כוכבים על ידי ממון מותרת לבעלה על ידי נפשות אסורה לו. **אפקה:** גויים שחטפו מטוס ישראלי ויש חשש סביר שיהרג את היהודים בו ובאו וחילצו את הנוסעים האם יש מקום לאסור את הנשים שהיו בו.

(ב) דף כד: **מנצח:** כיבוד אב במקום שיש מניעת ריווח.

נתבאר בגמ' מעלת המכבד אביו אף שמפסיד ממון כדוגמת דמא בן נתינא. **אפקה:** אדם שאביו מבקש ממנו לבא לשבות עמו בחג סוכות אולם הבן מהסס כיון שהציעו לו לשמש משגיח כשרות במלון עבור כסף רב האם חייב לשמוע בקול אביו אף שימנע מלהרויח?

(ג) דף כה. **מנצח:** איסור "בל תלין" במקום שהשמש לא שוקעת.

נתבאר בגמ' אותם אלו שהשמש לא שקעה בעבורם משה, יהושע, נקדימון בן גוריון, ובתוס' הוסיפו עוד שלושה והם יעקב, חזקיהו, וקין.

אפקה: אדם שנמצא במקום שהשמש לא שוקעת ג' חודשים האם עובר בבל תלין כשלא משלם לפועל בזמן שהרי אצל נקדימון לא שקעה השמש כדי שלא יעבור בבל תלין (תענית יט).

(ד) דף כז: **מנצח:** חיוב השבת אבידה ב"תל אביב"

נתבאר בגמ' לגבי אבידת מומר שישנו בכלל אחיך לענין השבת אבידה.

אפקה: המוצא אבידה בעיר שרובה אינה שומרת תורה ומצוות ואם ימצא אבידה הסבירות שיכריזו עליה היא אפסית האם המוצא אבידה שיש בה סימנים בעיר זו חייב בהשבתה.

(ה) דף כז: **מנצח:** אכל בשר בט' הימים ונשך ע"י נחש.

נתבאר בגמ' לגבי הפורץ גדר שקבעו חכמים ינשכנו נחש דרבנן שאין לו רפואה.

אפקה: אדם שאכל בשר ולא בסעודת מצוה בט' הימים לפני ט' באב שהשו"ע (או"ח תקנ"א י"א) כ' שאם אוכל במקום שנהגו איסור פורץ גדר ישכנו נחש ואכן אותו אדם ננשך על ידי נחש האם אין ענין להתעסק בהצלתו של אותו פורץ גדר. **ועוד יל"ע** אם הוא יגור בים האם ינצל מנשיכת נחש כמבואר באבות (פ"ה מ"ה) ובפ"י תוי"ט שגם כיום יש את הנס שלא הזיק נחש בירושלים עיי"ש.

ניצול הימים הנוראים

הדברי חיים מצאנו פנה לאדם ושאלו אם תמצא ארנק עם 25 אלף דולר מה היית עושה? ענה הייתי לוקח לעצמי א"ל אתה גנב! פנה לאדם נוסף מה היית עושה? ענה לו השבת אבידה, א"ל שקר! פנה לשלישי והוא ענה קודם שאמצא ואז אחשוב. אנחנו מצאנו.

העין והלב תלויים זה בזה

החולה בעיניו מחללים עליו שבת כי זה קשור ללב ויש לזה סמך ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם וכן נא' באיכה(ה) על זה היה דווה ליבנו ועל אלה חשכו עינינו אם אדם ראה מראה אסור בשוגג ולא חמד בליבו אינו נענש על זה אבל אחר שחמד בליבו קלקל גם את עיניו.

הגליון מופץ בסיוע ארגון "תורה ויהדות לעם"

רח' אורנשטיין 5 י-ם טל' 02-5374371 פקס 02-5371894

תשובות ניתן לשלוח למערכת "פניני הדר" בלבד!
רח' פולונסקי 26 ירושלים פקס: 02-5817174 טלפון: 02-5829850

- (ו) דף כט. **מנצח: עשיית חלונות כהים ובחוף זה מראה.**
נתבאר בשו"ע (יו"ד קנו ס"ב) שאסור לאיש להסתכל במראה והרמ"א תלה זאת בדרך האנשים. ועיין ברעק"א (יו"ד קס"ב סק"ו)
- הפנה:** אדם שגר בקומה ראשונה ועושה לביתו חלונות כהים ומבחוץ הם מראה ועי"כ אנשים מסתכלים ונכשלים האם עובר על לפני עיוור לא תתן מכשול שהרי רואים דרך המראה גם את הנשים שעוברות ברחוב.
- (ז) דף כט: **מנצח: הליכה תחת מיטה של מת כשהשמש קופחת.**
נתבאר בגמ' ובשו"ע (יו"ד שמט) שאסור ליהנות ממת בין גוי ובין ישראל ולדעת הרדב"ז מותר להינות מגוי ונ"מ להשתלט קרנית מגוי.
- הפנה:** אדם שבלוויה היה לו חס וניצל את המצב שהרימו את המיטה גבוה והלך תחתיה להצל על ראשו האם עשה איסור.
- (ח) דף ל. **מנצח: נקב בפקק של מיץ ענבים בשבת.**
נתבאר בגמ' ובשו"ע (יו"ד קט"ז) שיש לאסור משקים שנתגלו ובאו"ח (ע"א) נו אחרונים לגבי קידוש ביין שנתגלה.
- הפנה:** מעשה באברך שלא רצה לפתוח בקבוק מיץ ענבים בשבת ונקב בו חור למעלה ונשאר הבקבוק עומד על השולחן כל הלילה ובבוקר בא לקדש עמו האם ימנע משום גילוי.
- (ט) דף לא. **מנצח: דין הבשר בבית שגר בו פיליפיני.**
נתבאר בגמ' ובשו"ע (יו"ד קל') מהו חותם בתוך חותם, ביין ובשר, ובשו"ע (יו"ד סג) נתבאר דין בשר שנתעלם מן העין.
- הפנה:** זקן שגר עימו פיליפיני האם הבשר נאסר כיוון שהזקן מרותק לכסא ואינו יכול להשגיח על מעשה הגוי, ומה דין הכלים בבית זה?
- (י) דף לב. **מנצח: עשיית ביטוח למפעל של יין נסך.**
נתבאר בגמ' שנחלקו לגבי יין נסך האסור שרוצה בקיומו כגון לסמוך כרעי המיטה בחרסי קנקן של יין נסך.
- הפנה:** אדם שיש לו חברת ביטוח האם יכול לבטח את המפעל של יין נסך כיון שסוף סוף רוצה בקיומו.
- (יא) דף לד. **מנצח: לבישת "קוטל" של אביו שנפטר.**
נתבאר בגמ' שמשא שישב בשבעת ימי המילואים בחלוק לבן ומכאן המקור ללבישת הקיטל ביום"כ.
- הפנה:** אדם שנוהג לא ללבוש בגדים של אדם שנפטר אולם חפץ ללבוש את הקיטל שלבש אותו אביו האם ימנע מכך.
- (יב) דף לה: **מנצח: חשש אבקת חלב כשיש מעגל סגור.**
נתבאר בגמ' ובשו"ע (יו"ד קט"ו) איסור חלב עכו"ם ועיין אג"מ (יו"ד חא' מו') מה שדן בחלב הנתון לפיקוח הרשויות.
- הפנה:** אדם שיש לו במחלבה פועלים גויים וכל האיזור מצולם במעגל סגור האם יש לחוש לחלב עכו"ם.
- (יג) דף לה. **מנצח: חטיפ ציפס' האם יש בו משום בישול גויים.**
נתבאר בגמ' ובשו"ע (יו"ד קי"ג) כל הנאכל כמות שהוא חי אין בו משום בישול גויים וכן מה שלא עולה על שולחן מלכים.
- הפנה:** חטיפ ציפס' שתפו"א עצמם עולים על שולחן מלכים אבל החטיפ בצורתו לא עולה האם יש בו משום בישול גויים.
- (יד) דף לו. **מנצח: קנה דגים ויש מורים לאוסרם.**
נתבאר בגמ' סוגי הדגים שאסורים לאכילה ובזה"ז נחלקו הפוסקים אם יש לחוש לתולעים בדגים מסויימים.
- הפנה:** אדם שקנה דגים ושאל רב והורה לו שאין מה לחשוש ואח"כ נודע לו שרוב הפוסקים אוסרים ובא למוכר ותובע כספו בחזרה והמוכר טוען קים ליה כהמתירים.
- (טו) דף לו. **מנצח: פיליפיני שקושר את התפילין לאדונו.**
נתבאר בגמ' לגבי אישה שהיתה קושרת תפילין ע"י בעלה והאחרונים (אבני שפה חג' ס' ב') פלפלו בדברי הגה"מ (ציצית פא' ט') שרק מסייעת לו.
- הפנה:** אדם זקן שאין מי שיניח לו תפילין ועושה זאת ע"י העובד הפיליפיני שלו האם הנחה זו מועילה או כיון שאינו בר חיובה לא מועיל..
- (טז) דף מ. **מנצח: עמידה באוטובוס לפני כומר שיש לו צלב.**
נתבאר במשנה כל הצלמים אסורים בהנאה, ודנו הפוסקים לגבי צורת שתי וערב וברמ"א (יו"ד קמא א') אסר כדין כל עבודה זרה,
- הפנה:** אדם שישב באוטובוס ועלה כומר מבוגר ואמרו לו שיקום עבור הזקן והוא סרב משום שהכומר ענד צלב האם נהג כשורה.
- (יז) דף מב: **מנצח: העמדת בובת אדם בפתח מסעדה.**
נתבאר בגמ' שכל הפרצופים מותרים חוץ מפרצוף אדם אף שלא עושה אותם לשם ע"ז ועיין שו"ת פרי השדה (חג' סי' לח) שדן בבובות למיניהם (ובשה"ל ח"ז קלד).
- הפנה:** אדם שיש לו מסעדה והעמיד בובה בצורת אדם עם כובע לבן של שף בפתח חנותו ועי"כ מושך לקוחות האם יש למחות בו.
- (יח) דף מג. **מנצח: צילום על רקע השקיע בים.**
נתבאר בגמ' וברמב"ם (ע"ז פ"ג ה"י) שצורת חמה ולבנה וכוכבים אסורה אף אם אינה בולטת או שוקעת.
- הפנה:** מצוי מאוד כיום אנשים שבאים בחופש לכינרת ומצטלמים על רקע השמש באמצע שקיעתה האם יש היתר למעשיהם.
- (יט) דף מד: **מנצח: בית הכסא הצמוד לבית המדרש.**
נתבאר בגמ' שבכל מקום מותר להרהר בדברי תורה חוץ מבית המרחץ ובית הכסא.
- הפנה:** מצוי מאוד שמתקינים בית כסא סמוך לבית מדרש ואין היושבים בו יכולים להימנע מלשמוע דברי תורה האם מותר להיכנס בו.
- (כ) דף מה. **מנצח: ברכת האילנות על עץ בחצר כנסיה.**
נתבאר בגמ' שאילן של עבודה זרה כל היוצא ממנו נאסר בהנאה אף שגופו אינו אסור אם לא נטעו לשם השתחוויה.
- הפנה:** הנמצא במקום שיש לו אפשרות לברך ברכת האילנות על עץ מבלבל הנמצא בחצר כנסיה האם דינו כאשירה שאסור לברך עליו.
- (כא) דף מז: **מנצח: שירה בפה בג' שבועות.**
נתבאר בגמ' וברמב"ם (כלי המקדש פ"ג מ"ג) שעיקר השירה היא בפה בלא כלי וכך עבודת הלויים בביהמ"ק.
- הפנה:** מדוע לא אסרו שירה בפה באבל על ביהמ"ק אם עיקר השירה הוא בפה.
- (כב) דף מח. **מנצח: הרחת קטורת שהובאה מהודו.**
נתבאר בגמ' שאסור להינות מצילה של אשירה וכן פסק השו"ע (יו"ד קמ"ב ס"ט).
- הפנה:** כידוע בהודו עובדי עבודה זרה הם ואדם שהיה שם הביא קנים כאלו שמדליקים אותם ויוצא מהם ריח האם יש לחשוש שמא הם של עבודה זרה ואסור להריח אותם. (כג) דף נא: **מנצח: ביקור בגן הבהיים בחיפה.**
נתבאר בגמ' שאסור להינות מעבודת כוכבים שהיה לה גינה וזהו רק בטובה.
- הפנה:** כידוע גני הבהיים בחיפה שייך לכת המשתייכת לנצרות האם יש להימנע מלבקר שם.

הערה אחרונה בפית המדרש (מחלק פנימי חסד) 50

מעשה באדם ששכר מכונית לימי בין הזמנים וכשעמד לשוב מחופשתו נכנס לתחנת דלק וביקש מאחד העובדים שימלא לו "סולר" ב 300 ₪ ולאחר שהחל בנסיעה החלה המכונית ל"קרטע" ונעצר בדרך, וכשהזמינו את ה"שגריר" התבררה הטעות שבמקום למלא סולר מילא דלק ובעת נגמר נזק למכונית והוצרכו לשאוב את כל הדלק ולמלא סולר מי ישא בתשלומי הנזק.

אלו היו תשובות הרבנים: אם הטעות של השוכר שטעה והכניס את הברז הלא נכון הוא נושא בכל תשלומים הנזק ואם העובד טעה הוא צריך לשלם את כל החיובים שנוצרו מנזק זה.

מקורות ונימוקים: בדיון זה לכאורה יש כמה היבטים לכו"ע אם הפשיעה של השוכר, הוא צריך לישא בתשלומי הנזק הן של עלות הדלק והן של תיקון הרכב, ואף דהוי בשוגג ברי היזקא וחייב על היזק, ואם הפועל טעה ואף שאמרו לו דלק שם סולר, הרי הוא כאומן שפשע במלאכתו ואין לחייב את השוכר שהיה לו לבדוק אחר מה שעושה הפועל כיוון שהמנהג כיום שבעל הרכב יושב ברכב והפועל עושה את כל העבודה דאל"כ היה השוכר מתחייב בנזק שהיה לו לבדוק. ובמקרה שהפועל מכחיש שאמרו לו אחרת ממה שמילא או שהוא ערבי שאין את מי לתבוע, מכל מקום השוכר חייב שבועה דאין' שלא פשע ושלא שלח בה יד ומכיוון שלא יכול להישבע ונהוג היום בבתי דינים שממירים את חיוב השבוע בשליש מהתביעה וזה מה שיצטרך להשתתף השוכר בתשלום. ומכל מקום גם את הדלק ששאבו לא ישפכו לריק שהרי שנינו ביבמות (מד.) כאן שנה רבי לא ישפוך אדם מי בורו ואחרים צריכים לו.

תשובה דח"י: בדבר השאלה על מסירת כרטיס המעבר לאחר, אנו עדין בבירור הנושא כמה מנהלי סניף, והסדרן המשבץ נהגים בי-ם השיבו לנו שמותר ואינו אישי, אולם טענו שועדת ביקורת דרכים ארצית היא המפתח לתשובה בנושא זה ובגליון הבא נביא את תשובתם בעזה"י.

תשובה דו"ז: שכן הזמין אינסטלטור שגבה מחיר יקר בזמן לחץ השיבונו הגה"ג אברהם בן חיים שליט"א אף שאחד השכנים טוען שיכול לתקן בעצמו אין זו טענה בזמן שכולם לחוצים ומכל מקום אם לא היה זמן אין לו זכות תביעה והגה"ג אשר חנניה שליט"א השיבונו שיכול לכה"פ לתבוע לשלם כפי המחיר הסטנדרטי שנמצא בשוק ולא לפי מחיר מופקע.

פניני דמועדי: א. זקן שיש לו פיליפיני האם יכול להכניסו לסוכה אף שהזוהר החמיר בהכנסת גוי לסוכה? ב. אדם נתן את הלולב ומיניו לאדם תמים ואמר לו שזה מתנה ע"מ להחזיר והלה השיב לו זאת במתנה ע"מ להחזיר מי מהם יצא י"ח ומי לא. ג. אדם שהניח את האתרוג על שולחן בביה"כ ומסתפק בין שניים שהיו מונחים שם מה שייך לו והבעלים של האתרוג השני לא נמצא לידו האם יכול לקחת אחד מהם ד. אדם שהוציא מהמקלט קיינעס וחשב שזה שלו ואח"כ התברר שזה של שכנו והם התחלפו האם יצאו י"ח סוכה או דהוי בכלל הגזול.

פניני דו"ז: א. מוכר שעשה מבצע על חלב וכשבאו מרחוק לקנות אצלו וטען שהחלב של המבצע לא הגיע, האם חייב לספק את החלב שמצוי אצלו, ב. אדם שחפץ להשתתף בהגשת מאמרים על שיחות הפרשה ושמע שיחה יפה ומעניינת והעתיקה כמעט במלואה והוסיף מעט נופך משלו וזכה מאמרו במלגה כספית האם חייב לתת את הזכייה למוסר השיחה?

קנאת סופרים:

אדם הגיע למרן הרב שטינמן ואמר אני רוצה לקנות מכונית קדילאק אבל אני פוחד שיקנאו בי שאלו הרב מסכת ברכות סיימת? לא! מסכת קידושין? לא! את המשניות סיימת? לא! אז אל תדאג אין במה לקנאת בך, אין לך משהו אמיתי שיגרור לקנאת אחרים.

בורחים מפנינו ונסים אלינו (רמב"ם בפי"ה מ' למס' ר"ה):

יש לבאר על פי זה מה שהגמ' מספרת על כבש שנכנס תחת מעילו של רבי ומשום שאמר לו לך לשחיטה כי לך נוצרת נענש ביסורים קשים ומה התביעה מרבי הרי זו האמת אלא היסוד הוא שאם הוא כבר נכנס תחתיו בצל קורתך נדרש ממך להגן עליו ובקשתינו שהקב"ה יגן עלינו תחת כנפיו.

ושגר קמי מרון ורבין ברכת יישר כח לכל אלו הנושאים ונותנים עימנו ובראש:

לראשל"צ הגה"ג הרב שלמהמשה עמאר. לגה"ג הרב יצחק זילברשטיין. לגה"ג הרב זלמן נחמיה גולדברג. ולגה"ג הרב שמואל פנחס. ולגה"ג הרב אשר חנניה. ולגה"ג הרב גדעון בן משה. ולגה"ג הרב גמליאל הכהן רבינוביץ. ולגה"ג הרב אברהם בן חיים. ולגה"ג הרב שלמה שעיו. ולגה"ג הרב מנשה שוע. ולגה"ג הרב יהודה איטח, ולגה"ג הרב אליהו בר שלום שליט"א. בברכת עוד ינובון בשיבה להגדיל תורה ולהאדירה, ובברכת שנה טובה וגמר חתימה טובה ומועדים לשמחה.

שאלות ותשובות לגיליון פנימי חסד מס' 50

אדם שהתחיל להתפלל מנחה דקה לפני הקיעה האם נחשב להתפלל מנחה?

ת. השיבונו הגה"ג הרב גמליאל רבינוביץ שליט"א, בשו"ת ר"פ (ח"ב או"ח י"ט ו"ח א"א או"ח ה) דן בזה והעלה להחמיר ומאידך רבים הם המביאים ראיה בקללת בלעם שהכל הולך אחר ההתחלה ומהם שו"ת ארץ צבי (ח"א קכא) וערוה"ש (ק"י ה) ובשו"ת יבי"א (ח"ז ס"י לד) ובקצות השולחן (סי' כס"ד) ודין זה נוגע לאמירת נעילה ונשיאות כפים בנעילה אם התחילו דקה לפני סיום הזמן ומרן הבא"ח למד שאין מביאין ראיה מההגדות.

אדם העלה את האשכול בידו מנחתה האם י' חול' לאיסור?

ת. השיבונו מורינו הגה"ג הרב יצחק זילברשטיין שליט"א שיש לחוש אם מכיר בגד זה ולמחרת תלבש זאת השכנה ובחוט השני (אהע"ז פ"ה) חשש להרהור אולם יש לחלק בין בגד שנמכר כמותו לאלפים בחוצות שבזה אין לחוש.

אדם שהוציא הפילפוליו על הצמיד על אקדס פיוס אידיש.

ת. השבט הלוי(ח"י סי' קלב) דן במקרה קרוב לזה ושם מצדד שאין זה בכלל תקרובת לע"ז ומן הראוי שיאמר לו שאינו מעונין בזה.

האם י' להימנע מלנסות עם תפילין בדרך לפיה"כ מלשם היסח דעת.

ת. השיבונו הגה"ג הרב אברהם בן חיים שליט"א שאין זה היסח דעת מכיון שכך היא צורת ההליכה בימנו ולרוב הפוסקים היסח דעת זה בדברים המביאים לקלות ראש ולכך אם בדרך לביה"כ עוצר ומציץ בכותרות העיתון אסור משום היסח דעת וכך השיבונו הגה"ג הרב מנשה שוע שליט"א ואדרבה הנוהר בזה יזכה להבטחת הזוהר הקדוש.

אדם שצא מלפון חו"ל על הפרזים מצויות הפסל המקומי.

ת. השיבונו הרבנים שליט"א שיש לחוש ולהחמיר ולא מדינא מכיון שבשו"ע שינה מלשון הגמ' וכ' (יו"ד קנ"ס"ג) פרצופות המקלחים מים בפני אלילים לא יניח פיו על פיהם אבל שלא בפני האליל מותר כך דייקו הש"ו והט"ז ומכל מקום יקח בידו וישתה או ימלא מכוס ולא מדרך פיו.

האם מותר ללבוש דגלת על האוזן?

ת. הזוהר אסר לומר שלום לאדם רשע וכעין שדוד בירך את נבל ובליבו לקב"ה ולמד כן מיעקב וביותר במקום שחושש לחייו מותר להרחיב לו הדרך כמבואר בדף כה: ירחיב לו הדרך וביעקב יש לפרש כמד"ר (ראשית ע"ז) שלע"ל יעלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשיו. {תיקון טעות: בנידון באשה שנדרה על עובר בבטנה שילמד תורה "ל שו"ת שה"ל ח"ט יו"ד קצ"ג ולא ח"ח."}

המשך שו"ת מגיליון מס' 50
e. סומא מצוות עילוף הקן.

ת. השיבנו הגה"ג הרב זאב ארי' שטיגליץ שליט"א שדבר זה שאל הגה"ג הרב עזריאל אורבך שליט"א את מרן הגריש"א והשיבאם יודע שבקירבתו מצוי קן עם ביצים חלה עליו המצוה ככל ישראל כנזכר ביו"ד רצ"ב, ועיין ספר הסומא בענין זה, וברבינו בחיי (פ' כי תצא) יש להוכיח כשיטת החזו"א בדין שילוח הקן שאין חיוב לחזר אחרי המצוה.

e. ראיית מופץ פילים בן החיות .

ת. האחרונים צידדו בדין זה מהם לאסור ומהם להתיר ועיקר ראיית המתירים מדין השו"ע (או"ח רכה ס"ח) שיש כרכה בראיית בעלי חיים משונים אולם בשו"ת ערוגת הבושם (סי' ל"ט) ובשו"ת פרי השדה (ח"ג קע"ח) דחו שהשו"ע מדבר ברואה באקראי ומאידך מרן החיד"א במדבר קדמות (מע' ב' כב') כ' שהוא עצמו ביקר בגן החיות בלונדון וראה חיות משונות ונשר יפה עיי"ש.

e. אהה הנולדת ונותנת בביתה נדרה לצדקה בלא רשות הצלה האם הצלה חייב הצלה.

ת. השיבנו הגה"ג הרב משה כהניאן שליט"א שבשו"ע אהע"ז (סי' צא ס"ד) כ' הרמ"א שהבעל חייב לשלם אם אשתו עברה על תקנת הקהל וכ' הב"ש שם (ס"ק יג) אם נושאת ונותנת בביתה ונדרה לצדקה בעלה חייב לשלם פעם אחת אלא שמכאן ולהבא ימחה בה, ומאידך ביו"ד (רמ"ח פת"ש סק"ג) כ' בשם הנוב"י שאינו חייב לשלם והוי גזל מי שמוציא מהבעל ודמי לדין האשה שגנבה אין בעלה חייב לשלם, אולם האחרונים צידדו באופנים שונים שמותר לקחת ממנה צדקה א. אם נותנת מקיצבה המיועדת לה כגון ניצולת שואה וכדו' ב. אם יש לה חשבון נפרד (שבט הלוי ח"ה קלב ו) ג. אם מכניסה משכורת (ערוה"ש) ט. אם בעלה קמצן ולא נותן כלל צדקה והאשה כבר נתנה דעת הגה"ג הגר"ח פ' שייברג שליט"א שאין להוציא מהם ועיין בס' מעשה הצדקה לידידיו הגה"ג הרב אלחנן פרץ שליט"א (סי' ט').

e. דחיית יום המעסה לתאריך יום ההולדת .

ת. השיבנו הגה"ג מורינו הרב יצחק זילברשטיין שליט"א שיש ענין לדחות זאת ליום ההולדת, וכן השיב מרן הגר"ח ק שליט"א לאדם שהוצרך לעבור ניתוח שידחה זאת ליום ההולדת שלו שאז מזלו גובר וכעין שמצאנו (ירושלמי ר"ה פ"ג ה"ח) שעמלק בחר לוחמים לפי יום הולדתם.

e. קידושין לזיוע איתם שומרי תורה ומצוות.

ת. השיבנו הגה"ג הרב אליהו בר שלום שליט"א שיש להתיר כיון שאין במעשה העבירה את גוף האיסור ולא יכול להפרישו ממעשה העבירה אם לא יקדש אותם ואז אין איסור מסייע וכמו ש' בשו"ת בגין ציון (סי' טו) וכן בס' דברי עמודי משפט (ח"ב ו) שעדיף לסדר קידושין בדת משה ולא ילכו להינשא אצל הרפרמים ועוד שאחר הנישואין אמרינן ר"ב אחר הבעל, ועיין בשו"ת אג"מ אהע"ז (ד"ס' קכ) ובהר צבי אהע"ז ("א"ס' קא) ובשו"ת תשו' והנהגות אהע"ז (סי' רפ"ט).

e. נתינת צדקה באמירת אלקא דמאיר ענין.

ת. בשו"ת לב חיים להגר"ח פ' (סי' ק"ס) דן בתקנה שהובאה גם בשדי חמד (מערכת א"י ז') שכל הנותן צדקה באמירת משפט זה יתן לקופת הישיבה הנמצאת בטבריה אלא שאם ימצא בדרך אקראי שלא עושים כך שפיר דמי והגה"ג אברהם בר חיים שליט"א השיבנו מכיון שהיום הנהג בשעת נתינת נצדקה לייחד זאת לגופים אחרים וכגון קופת רמבע"נ של כולל שומרי החומות אין חובה להעביר לטבריה. ועיין בספר "נרות לכבוד ביה"כ (פ"ו סי' ב' סק"ה) שהאריך לדון בזה לצדד באלו שלא עושים על פי המנהג הקדום ועדיין יש לעיין בדין זה.

e. מניין רב להוראה פחות מלפ"א.

ת. הרמב"ם (הל' ת"ת פ"ה ה"ד) לא הגביל את ההוראה בזמן ובלחם משנה שם ביאר שכל הגבלה זו שייכת היכן שלומדים את התורה רק מרבו ואז צריך שיעמוד על דעת רבו אבל כיום שיש שולחן ערוך וספרי פוסקים רבים אין אדם משתלם רק מרבו וע"ז סמכו בזה"ז.

המשפט שנקרא ישר והפוך מהרה"צ ח' יוסף עדס זצוק"ל: "דעו מאביכם כי לא בוש אבוש שוב אשוב אליכם כי בא מועד"

נודה לכל הרבנים ששלחו לנו את תשובותיהם

תשובות ניתו לשלוח לפקס מספר 02- 5817174 או לרח' פולנסקי 26 עבור פניני הדף ירושלים

ברכת יישר כוח לכל השולחים תשובות ניתן לשלוח גם חלק מהתשובות. (ניתן לציין שלא לפרסם את השם)

וברכותינו לעשרות האברכים המסייעים בהפצת הגיליון בכל רחבי הארץ. ולכל המצטרפים אליהם.

לא תסורו מאות של כאפסטים העונים אחת שאלה חסדו של ה' אלפי' se

הפרכת חילכם לאופיייתא אפרכת "פניני הדף"

ר' מאיר שפירא מלובלין דפק בדלת של אחד מעשירי העיר וביקש תרומה לישיבה הלה פתח את הדלת וסגר במהרה ור' מאיר צעק "אני לא מעוברת." הלה שמע מעבר לדלת ונבהל מהי הקללה שבה נתקל ופתח את הדלת ושאל את הרב מה אמר? ענה לו הרב אם אתה רוצה הסבר תשלם, שילם, ואז הסביר הרב יש אנשים שפותחים את הדלת בכבוד גדול אבל נותנים מעט כסף ואני אומר כפרה על הכסף יש כבוד, ויש כאלו שפותחים סדק צר בדלת אבל נותנים ביד רחבה ואני אומר כפרה הכבוד העיקר יש כסף אבל אתה חושב שאני מעוברת שבשביל כפרות לוקחים כפול ולכן אתה לא נותן כבוד ולא כסף דע לך שאני לא מעוברת.... אנו רוצים להודות מקרב לב לאלו שתורמו מכיסם למשך המשך הוצאת הגיליון ומי שיקר לליבו גיליון זה יוכל לשלוח את תרומתו למערכת "פניני הדף" רח' פולנסקי 26 י-ם .

עלות הפצה בכל עיר היא בסך 100 ₪ בלבד כל החפץ להחזיק את הגיליון שמפיץ תורה לכל פינה...

בקרב לומדי התורה. ניתן לפנות לטל' 02-5829850 או פקס' 02-5817174

בברכת שנה טובה ומבורכת גמר לקוראינו ולכל בית ישראל

נודה לאנשים שאירגנו לנו עזרה בשעת צרה, הרב בועז אלקיים, הרב ירון אשכנזי, איתן כהן ומשפחתו, מאיר כהן ומשפחתו, ועוד רבים וטובים, נאחל להם גמר חתימה טובה ויושב במרומים ימלא משאלות ליבם לטובה.

לע"נ אבינו מורה דרכינו הרה"צ מימון (בן אדיבה) בן מסעודה זצוק"ל
ולע"נ דוד בן זהרה ז"ל מזל בת שמחה ז"ל